

GRAVITACIJA

Kolikšna je privlačna sila med Zemljo in Luno? ($m_Z = 6 \cdot 10^{24} \text{kg}$, $m_L = 0,73 \cdot 10^{23} \text{kg}$, $r = 380000 \text{km}$)

[$F = 2 \cdot 10^{20} \text{N}$]

--

ZvII, 4/31

Kako visoko nad Zemljo kroži geostacionarni satelit?

[R: $H = 35000 \text{ km}$]

Zv II, 5/31

Satelit obkroži Zemljo v 1h45 min. . S kolikšno hitrostjo kroži okrog Zemlje?

[R: $v = 7,4 \text{ km/s}$]

--

Zv II, pr/30/

Na kateri višini nad zemeljskim površjem kroži satelit mase $2,5 \text{ t}$, ki obkroži Zemljo v 143 min20 s ?

[R: $H = 2380 \text{ km}$]

--

ZvII, pr/28

S kolikšnim pospeškom deluje Zemlja na Luno ?

$r = 3,8 \cdot 10^8 \text{m}$

$t_0 = 27,3 \text{ dni}$

[R : $m_1 \cdot g_1 = m_1 \cdot r_1 \cdot \omega^2$; $g_{ZL} = 2,7 \cdot 10^{-4} \text{ m/s}^2$]

--

S kolikšno hitrostjo se premika Luna okoli Zemlje? Oddaljenost Lune od Zemlje je 384000km obhodni čas Lune okoli Zemlje pa je 27,3 dneva.

[1020m/s]

--

Jupitrova luna Io obkroži planet v 1,77dneva. Središči Jupitra in njegove lune sta $4,22 \cdot 10^5 \text{ km}$ narazen. Izračunaj Jupitrovo maso?

[$1,9 \cdot 10^{27} \text{ kg}$]

--

Izračunaj povprečno gostoto Zemlje ? Polmer Zemlje je 6400km , g na njenem površju pa $9,8 \text{m/s}^2$.

[$V = \frac{4\pi R^3}{3}$, $\rho = 5,5 \text{g/cm}^3$]

--

Satelit kroži okrog Zemlje na višini 800km . V kolikšnem času obkroži Zemljo in kolikšna je njegova obodna hitrost?

[$v = 7,45 \text{ km/s}$; $t_0 = 1\text{h}41\text{min}$]

--

Koliko časa traja Neptunovo leto, če je Neptun oddaljen od Sonca $4,5 \cdot 10^{12} \text{m}$? Oddaljenost Zemlje od Sonca je $1,5 \cdot 10^{11} \text{m}$, obhodni čas Zemlje okrog Sonca je 1 leto .

[164 let , $F_{sz} = G m_s m_z / R_{sz}^2 = \omega_z^2 R_{sz} \cdot m_z$ izr. m_s , $F_{sn} = G m_s m_n / R_{sn}^2 = \omega_n^2 R_{sn} \cdot m_n$, $\omega_n^2 = ?$]

--

V kolikšni razdalji od središča Zemlje je gravitacijski pospešek 1m/s^2 ? Kolikšna bi bila tam masa in teža telesa, če na površju Zemlje tehta 100N ($g_0 = 10\text{m/s}^2$)

[$2 \cdot 10^4 \text{ km}$, $m = 10\text{kg}$, $F_g = 10\text{N}$]

--

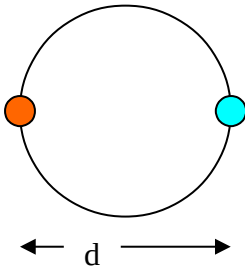
Kolikšen je obhodni čas Lune okrog Zemlje, če je razdalja med njima 380000km , $M_Z = 6 \cdot 10^{24} \text{ kg}$, $M_L = 7,3 \cdot 10^{22} \text{ kg}$, $R_L = 1730\text{km}$, $G = 6,67 \cdot 10^{-11} \text{ m}^3 / (\text{kg} \cdot \text{s})$?

[26,9dni]

--

Zvezdi z enakima masama krožita v enaki razdalji $8 \cdot 10^{10} \text{ m}$ z obhodnim časom 12,6let. Kolikšni sta masi teh zvezd?

[$m = 9,6 \cdot 10^{26} \text{ kg}$, $F_g = G m m / d^2 = G m^2 / d^2$, $G m^2 / d^2 = m \omega^2 d / 2 = m (2\pi / t_0)^2 \cdot d / 2$]

--

Kolikšen bi bil obhodni čas satelita, ki bi krožil tik nad površino Zemlje in s kolikšno hitrost (obodno) bi takrat imel?

[$t_0 = 1\text{h}24\text{min}$; $v = 6,4\text{km/s}$]

--

Satelit obkroži Zemljo v $1\text{h}45\text{min}$. S kolikšno hitrostjo kroži okrog Zemlje in koliko nad njeno površino?

[$v = 7,4\text{km/s}$; $h = 7300\text{km}$]

--

Planet Mars ima dva satelita Fobos in Deimos. Kolikšna je oddaljenost obeh satelitov od planeta, če sta njuna obhodna časa $7,8\text{h}$ in $31,4\text{h}$? Masa Marsa je $6,4 \cdot 10^{23} \text{ kg}$, polmer Marsa 3400km .

[$h_F = 6100\text{km}$; $h_D = 20600\text{km}$]

--

Težni pospešek na površini Jupitra je $26,5\text{m/s}^2$, njegov polmer pa je 71000km . Na kateri oddaljenosti kroži njegov najbolj oddaljeni satelit Sinope, ki obkroži planet v $16,7\text{dneh}$?

[$h_S = 1,84 \cdot 10^6 \text{ km}$]

--

Vesoljska ladja mase 25t kroži s hitrostjo 9km/s na višini 250km nad površjem Zemlje . S kolikšno silo morajo potiskati motorji ladje proti Zemlji, da ostane na enaki višini? ($R_Z = 6400\text{km}$)

[$F = 77,6\text{kN}$]

--

S kolikšno silo morajo potiskati raketni motorji raketo mase 3t od Zemlje, da bo pri obodni hitrosti 7km/s krožila na višini 200km? ($R_Z = 6400\text{km}$)

[$F = 5,4\text{kN}$]

--

** Na kolikšni višini nad površjem Zemlje kroži raketa, mase 3t , ki se giblje po krožnici z obodno hitrostjo 7km/s, pri čemer jo potiskajo raketni motorji v stran od Zemlje s silo 5,4kN.

[$h = 200\text{km}$ – kvadratna enačba !]

--

Satelit kroži okrog Zemlje z obodno hitrostjo 7,5km/s in jo obkroži v 100 minutah. Na kolikšni višini nad površjem Zemlje kroži ta satelit?

[$h = 800\text{km}$]

--

Kolikšni so obhodni časi planetov Venere, Zemlje in Marsa? Oddaljenosti planetov od Sonca so: $108 \cdot 10^6\text{ km}$, $150 \cdot 10^6\text{ km}$ in $228 \cdot 10^6\text{ km}$, $m_S = 2 \cdot 10^{30}\text{ kg}$, premer ekvatorja Sonca je $1,4 \cdot 10^6\text{ km}$.

[223 dni, 366 dni in 686 dni]

--

S podatki kroženja Zemlje okrog Sonca izračunaj maso Sonca? $t_0 = 365,25\text{dni}$, $r_{sz} = 152 \cdot 10^6\text{ km}$

[$m_s = 2 \cdot 10^{30}\text{ kg}$]

--

S kolikšno gravitacijsko silo se privlačita svinčeni krogli s polmeroma 5cm in 7 cm, če se dotikata ? Gostota svinca je 11g/cm^3 .

[$F = 4,2 \cdot 10^{-7}\text{ N}$]

--

Kje na zveznici med Zemljo in Luno je gravitacijska sila Zemlje na telo enaka privlačni sili Lune?

($g_{oZ} = 10\text{m/s}^2$, $g_{oL} = 1,6\text{m/s}^2$, $r_{ZL} = 385000\text{km}$ $R_Z = 6400\text{km}$, $m_Z = 6 \cdot 10^{24}\text{ kg}$, $R_L = 1730\text{km}$, $m_L = 7,3 \cdot 10^{22}\text{kg}$, $G = 6,67 \cdot 10^{-11}\text{ m}^3\text{kg}^{-1}\text{s}^{-2}$)

[38000km od Lune]

--

Za koliko se zmanjša teža neke mase telesa, če jo dvigne raketa v višino 6400km nad površino Zemlje?

[2,5 krat]

--

Polmer Zemlje je 6370km. Kamen z maso 20kg kroži 160km nad površjem Zemlje. Kolikšna je masa na tej višini in kolikšna je teža kamna tej višini?

[$m = 20\text{kg}$, $F_g = 186,5\text{N}$]